

Asia: VN/796/2020

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetun lain muuttamisesta (varhaiskasvatuksen tasa-arvosuunnittelu)

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Varhaiskasvatuksen Opettajien Liitto kiittää mahdollisuudesta tulla kuulluksi tärkeästä lakimuutoksesta ja esittää lausuntonaan seuraavaa:

Sukupuolten tasa-arvon edistäminen kuuluu varhaiskasvatustilain mukaan yhdeksi varhaiskasvatuksen tavoitteeksi ja tämä läpäisee varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden arvoperustan. Se, kuinka hyvin nykyinen varhaiskasvatussuunnitelmien arvoperusta toteutuu tältä osin, ei ole vielä tutkimusta. Viitteitä on, että työtä sukupuolten välisen tasa-arvon edistämiseksi varhaiskasvatuksessa on vielä tehtävänä.

Varhaiskasvatuksen Opettajien Liitto pitää tärkeänä, että varhaiskasvatukseen esitetään velvoittavaksi tasa-arvosuunnitelman laatiminen. Suunnittelu on tärkeää tasa-arvon edistämässä, koska tutkimusten mukaan tasa-arvotyön vaikutukset näkyvät toiminnassa vahvimmin, kun toiminta tasa-arvon edistämiseksi on systemaattista, pitkäjänteistä, jatkuvaa ja tavoitteellista. Onkin tärkeää, että tasa-arvo- ja nostetaan suunnitelmavelvoittavuuden avulla varhaiskasvatuksessa aikaisempaa näkyvämmiin esille.

On kannatettavaa, että tasa-arvo-suunnitelma tulee tehdä toimipaikkakohtaisesti tai esimerkiksi varhaiskasvatustilayksikkökohtaisesti, jolloin useammalla päiväkodeilla on esimerkiksi yksi johtaja. Toimipaikkakohtaiset suunnitelmat tulee saada luontevaksi osaksi päiväkotien toimintasuunnitelmaa. Näin suunnitelma ei jää irralliseksi muista toimintaa ohjaavista suunnitelmista. Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen toteutuessa samassa toimipaikassa, on myös hyvä, että näissä laaditaan yhteinen tasa-arvosuunnitelma. Toimipaikkakohtainen suunnitelma turvaa myös sen, että suunnitelmat perustuvat kunkin alueen ja päiväkodin todellisiin tarpeisiin, jotka voivat vaihdella saman kaupungin sisällä. Varhaiskasvatustilayksikkökohtainen tasa-

arvosuunnitelma läpäisee myös ryhmän varhaiskasvatussuunnitelman aina lapsen varhaiskasvatussuunnitelmaan asti.

VOL kannattaa hallituksen esitystä siitä, että tasa-arvosuunnitelman laatiminen tulisi velvoittavaksi yhteisesti alueen perhepäivähoidon ja avoimen varhaiskasvatuksen toimijoille. Karvi on varhaiskasvatusta koskevassa arvioinneissaan (2018) todennut, että varhaiskasvatuksen eri toimintamuotojen edellytykset varhaiskasvatustilain tavoitteiden saavuttamiseksi vaihtelevat. Arviointiraportin mukaan lasten varhaiskasvatussuunnitelmat, jotka liittyvät keskeisesti suunnitteluosaamiseen, olivat perhepäivähoidossa monin paikoin puutteellisia ja perhepäivähoitajat kokivat ydintehtävänsä kodinomaiseen hoivaan, ei niinkään pedagogisesti painottuneeseen varhaiskasvatukseen, johon pedagogisten suunnitelmien laadinta olennaisesti kuuluu. On siten perusteltua, että toimipaikkakohtainen suunnitteluvaikeus olisi vain päiväkodeilla.

Opetushallitus on laatinut perusopetukseen tasa-arvosuunnitteluun ja sukupuolten tasa-arvon edistämiseen oppaat. VOL esittää, että vastaavat olisi tarpeen laatia myös varhaiskasvatukseen. Tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämiseen liittyvät kysymykset tulee sisällyttää myös nykyistä vahvemmin opettajakoulutukseen ja opettajien täydennyskoulutukseen, jotta tasa-arvotyö todella jalkautuu lapsiryhmiin.

Pakanen Anitta
Varhaiskasvatuksen Opettajien Liitto